

ÖĞRENCİ

ADI:

SOYADI:

SINIFI:NO:

**ESKİŞEHİR İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
ÖLÇME DEĞERLENDİRME MERKEZİ
2023-2024 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ 11. SINIFLAR
2. DÖNEM 1. YAZILI CEVAP ANAHTARI**

Okulunuzun Adı

.....

.....

.....

1, 2, 3 ve 4. soruları metne göre cevaplayınız.

Ali Rıza Bey, değerlerini her şeyden üstün tutan bir aydındır. Ahlak, dürüstlük ve adalet vazgeçemeyeceği değerlerdir. Trabzon'daki memurluk görevinden ayrıldıktan sonra karısı ve beş çocuğuyla İstanbul'a gelir. Ailesiyle beraber Bağlarbaşı'ndaki babadan kalma eve yerleşirler. Bir süre işsiz kaldıktan sonra Muzaffer Bey'in müdürlük yaptığı şirkette çalışmaya başlar.

Ali Rıza Bey, eski bir tanıdığıın kızı Leman'ın şirkette işe alınmasına aracı olur. Bir süre sonra Leman'la şirket müdürü Muzaffer Bey'in ilişkisi olduğunu öğrenir. Ali Rıza Bey bu durumu gururuna yediremeyip işten ayrılır. Oğlu Şevket'in bir bankada iş bulup çalışmaya başlamasıyla biraz rahatlar. Artık evin bütün yükü Şevket'in omuzlarındadır. Karısı Hayriye Hanım ile kızları Necla ve Leyla, eve para getirmeyen babalarına karşı saygısız davranmaktadır.

Şevket iş arkadaşı Ferhunde ile yakınlaşır. Kadının kocası olayı öğrenince Ferhunde'yi kovar. Şevket, Ferhunde ile evlenmek ister. Ali Rıza Bey, bu evliliğe karşı çıkar. Hayriye Hanım, Ali Rıza Bey'e baskı yapar. Ali Rıza Bey, Şevket'in Ferhunde'yi çok sevdiğini anlayınca evlenmelerine izin verir.

...

Fikret, söylediği gibi iki hafta sonra Adapazarı'na gitti. Hayriye Hanım dolapları son bir defa altüst ederek kızına üç beş parça eşya bulmak istedi. Fakat genç kız bunları hakaretle reddetti. Kezalik ailesinden kimsenin Adapazarı'na kadar kendisine refakat etmesi-ne razı olmadı...

— Ben bu evden bir hizmetçi gibi çıkıyorum... Teşrifata lüzum yok, dedi. Gideceği gün yalnız babasıyla Ayşe'nin Haydarpaşa İstasyonu'na kadar beraber gelmelerine razı oldu.

Tren yürümeye başladığı zaman babasının gözlerindeki dilsiz ve ümitsiz elemden biraz rikkate gelir gibi oldu. Vagonun penceresinden eğilerek:

— Üzülme baba, dedi. Pek darda kalırsan bana gelersin... Sana kendi evladım gibi bakarım.

Ağacın yapraklarından biri böylece kopup gitmiş oluyordu.

Şevket, evdeki eğlenceli hayatı sürdürebilmek için banka kasasından gizlice para alır. Parayı yerine koyamaz. Hapse düşer, böylece ağacın ikinci yaprağı da düşer. Şevket'in hapse düşmesiyle Ferhunde evi terk eder.

Leyla kendisini zengin bir Suriyeli olarak tanıtan Abdülvehhap Bey ile nişanlanır. Fakat Abdülvehhap Bey ile Necla evlenir, Suriye'ye giderler. Böylece ağacın üçüncü yaprağı da düşer.

Necla, Beyrut'ta hayallerini süsleyen saray yerine tavuk kümesini andıran bir eve iner. Abdülvehhap Bey'in oldukça fakir bir insan olduğunu anlar. Üstelik iki de karısı vardır. Necla dönmek için babasından defalarca izin ister fakat Ali Rıza Bey, bu istekleri reddeder.

Leyla, zengin ve evli bir avukatla yakınlaşır. Durumu öğrenen Ali Rıza Bey, Leyla'yı evden kovar. Böylece dalın son yaprağı da kopmuş olur. Ali Rıza Bey rahatsızlanır, felç geçirir. Leyla, avukatın Taksim'de tuttuğu eve yerleşir. Bir süre sonra hastalanan Leyla, eve dönmek ister. Ali Rıza Bey, Leyla'nın eve dönmesini kabul eder ama kendisi evden ayrılır. Adapazarı'na, kızı Fikret'in yanına gider. Fikret'in mutsuz olduğunu görür. İstanbul'a döner ama eve gitmez, sokaklarda dolaşır. Hastalığının derecesi artar, eski bir arkadaşının yardımıyla hastaneye kaldırılır. Uzun bir süre hastanede yatar. Bir gün Hayriye Hanım ile Leyla hastaneye gelirler, Ali Rıza Bey'i hastaneden çıkarıp Taksim'deki eve götürürler. Ali Rıza Bey, orada iyileşir. Hayatlarını Taksim'deki bu evde sürdürürler.

A.2.1. Metinde geçen kelime ve kelime gruplarının anlamlarını tespit eder.

1. Metinde geçen altı çizili kelime ve kelime gruplarının anlamlarını yazınız. (4 x 2 =8 puan)

Aracı olmak: Bir konuda iki yanı görüştürmek, uzlaştırmak, bir işin çözümüne yardımcı olmak.

Refakat etmek: Birinin yanında gitmek ya da yanında bulunmak, ona eşlik etmek.

Elem: Keder, üzüntü, acı, dert

Darda kalmak: Zor duruma düşmek.

- A.2. 3. Metnin tema ve konusunu belirler.
A.2. 4. Metindeki çatışmaları belirler.
A.2. 5. Metnin olay örgüsünü belirler.
A.2. 6. Metindeki şahıs kadrosunun özelliklerini belirler.
A.2. 7. Metindeki zaman ve mekânın özelliklerini belirler.

2. Yukarıdaki metnin yapı unsurlarını inceleyiniz. (28 puan)

Kişi:

Ali Rıza Bey, Hayriye Hanım, Fikret, Necla, Leyla, Şevket, Ferhunde, Abdülvehhap Bey, Avukat (9 x 1 =9 puan)

Yer:

Trabzon, İstanbul, Bağlarbaşı'ndaki babadan kalma ev, şirket, Haydarpaşa İstasyonu, Hapis, Beyrut, Adapazarı, Hastane
(9 x 1 =9 puan)

Zaman:

İki hafta sonra ,Gideceği gün, Bir süre sonra, Bir gün(4 x 1 =4 puan)

Olay Örgüsü:

Ali Rıza Bey değerlerini her şeyden üstün tutan biridir ve ailesiyle birlikte Trabzon'dan İstanbul'a taşınır. Bir şirkette çalışmaya başlar. Burada karşılaştığı olaylar yüzünden işinden ayrılır. Bu sırada oğlu Şevket de iş arkadaşı ile aşk yaşamaya başlar ve Ferhunde ile evlenmek ister. Ali Rıza Bey başlarda karşı çıksa da bu evlilik olur. Daha sonraki süreçte kızları birer birer istemediği evlilikler yapar ve mutsuz olurlar. Ali Rıza Bey sokakta yaşamaya başlayınca hastalanır, hastaneye yatırılır ve oradan da kızı Leyla'nın evinde yaşamaya başlarlar. (6 puan)

- A.2. 8. Metinde anlatıcı ve bakış açısının işlevini belirler.

3. Metinden hareketle metnin anlatıcısını ve bakış açısını yazınız. (2 x 5 =10 puan)

Bakış Açısı: İlahi (Hakim) Bakış Açısı

Anlatıcı: Üçüncü Tekil Kişi

- A.2. 10. Metnin üslup özelliklerini belirler.

4. Metinden hareketle roman türünün üslup özelliklerinden iki tanesini yazınız. (2 x 5 =10 puan)

Olay örgüsü ağırlıklı olarak kronolojik sırayla ve mantıksal bir biçimde anlatılır.

Bişimsel olarak uzun bir türdür.

Olay örgüsü ve karakter çeşitliliği bakımından zengin ve çok boyutludur.

- A.2. 15. Türün ve dönemin/akımın diğer önemli yazarlarını ve eserlerini sıralar.

5. 23 Haziran 1901 yılında İstanbul'da doğdu. Babasının memuriyeti dolayısıyla pek çok kez şehir gezen sanatçının okul hayatı da sık sık değişti. 1919'da İstanbul Darülfünun Edebiyat Fakültesine girdi. Bu okulu bitirdikten sonra yurdun çeşitli yerlerinde edebiyat, Güzel Sanatlar Akademisinde sanat tarihi öğretmenliği yaptı. 1939'da İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yeni Türk Edebiyatı Kürsüsünde profesör oldu. Hikâye, roman, deneme, makale, edebiyat tarihi ve şiir alanlarında eserler meydana getirdi. Özellikle şiirlerinde mükemmeliyet arayışı olup Yahya Kemal, Ahmet Haşim, Paul Valéry, Charles Baudelaire, Stéphane Mallarmé gibi sanatçılardan etkilendi. "Şiir söylemekten ziyade bir susma işidir. Sustuğum şeyleri roman ve hikâyelerimde anlatırım" diyen yazar, bireyin iç dünyasını eserlerinde işlerken insan ve problemlerinin yanı sıra tarih, musiki, rüya, zaman, resim eserlerinin ana eksenini oluşturur.

Huzur, Sahnenin Dışındakiler, Saatleri Ayarlama Enstitüsü, Mahur Beste (roman); Abdullah Efendi'nin Rüyalari eserlerinden bazılarıdır.

Bu parçada söz edilen yazar kimdir, yazınız. (10 puan)

Ahmet Hamdi Tanpınar

A.2. 16. Metinlerden hareketle dil bilgisi çalışmaları yapar.

6. Aşağıda verilen cümlelerdeki yazım yanlışlarını düzelterek yanlarına yazınız. (4 x 2 =8 puan)

"Telgrafın tellerine kuşlar mı konar" eski bir türküdür.	"Telgrafın tellerine kuşlar mı konar" eski bir türküdür.
Hiç birşey senin beklediğin gibi olmayacak.	Hiçbir şey senin beklediğin gibi olmayacak.
Kimi zaman, Türk Müziğindeki hüznü rahatlatıyor beni.	Kimi zaman, Türk müziğindeki hüznü rahatlatıyor beni.
TDK'nın son yayımlarını henüz göremedim.	TDK'nın son yayımlarını henüz göremedim.

A.2. 16. Metinlerden hareketle dil bilgisi çalışmaları yapar.

7. Mümtaz'ı İstanbul'a gelişinin ertesini yılı Galatasaray Lisesine verirler. Kısa bir süre sonra İhsan, Macide ile evlenir. Macide () Mümtaz'a her zaman bir anne gibi şefkatli davranan, iyi bir kadındır. Geçen yıllar içinde İhsan, Mümtaz'ın eğitimiyle yakından ilgilenir () onu yetiştirir. Böylece Mümtaz () her bakımdan örnek aldığı İhsan'ın gözetiminde Doğu'nun ve Batı'nın düşünce ve sanat dünyasını tanır () O artık hayata estetik açıdan bakan genç bir aydındır ()

Parçada ayraçlarla belirtilen yerlere sırasıyla hangi noktalama işaretleri getirilmelidir? (5 x 2 =10 puan)

(;) (;) (.) (.) (.)

A.2. 16. Metinlerden hareketle dil bilgisi çalışmaları yapar.

8) Aşağıda verilen cümlelerdeki anlatım bozukluklarının nedenlerini ve cümlelerin düzeltilmiş halini yanlarına yazınız.

(8 x 2 =16 puan)

Anlatım Bozukluğu Olan Cümle	Anlatım Bozukluğunun Nedeni	Cümlenin Düzeltilmiş Hali
Arapça ve Farsça dillerinden çeviri yapıldı.	Gereksiz sözcük kullanımı	Arapça ve Farsçadan çeviri yapıldı.
Odayı ağır bir yemek kokusu kapsamıştı.	Sözcüğün yanlış anlamda kullanılması	Odayı ağır bir yemek kokusu kaplamıştı.
Bu olayla ilgili kısaca bildiklerini anlattı.	Sözcüğün yanlış yerde kullanılması	Bu olayla ilgili bildiklerini kısaca anlattı.
Bu konuda anlatılanlar hiç kuşkusuz doğru olmalıdır.	Anlamca Çelişen Sözcüklerin Kullanımı	Bu konuda anlatılanlar doğru olmalıdır.